ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 10.05.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

162

ZÁKON

z 3. mája 1990

o poľnohospodárskom družstevníctve

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA
Všeobecné ustanovenia

§ 1
Účel zákona

Účelom zákona je upraviť postavenie, právne pomery a zásady činnosti poľnohospodárskych družstiev (ďalej jen „družstvo“) a iných poľnohospodárskych družstevných organizácií.

§ 2
Družstvo

(1) Družstvo je dobrovoľným združením občanov (ďalej len „členovia“), ktorí spoločne vykonávajú poľnohospodársku výrobu, potravinársku výrobu, ďalšie hospodárske a iné činnosti a na uspokojovanie a podporu svojich záujmov. Hospodári na poľnohospodárskej pôde a tiež v lesoch, na vodných plochách a rybníkoch s chovom rýb, ktoré užíva.

(2) Družstvo je právnickou osobou; nezodpovedá za záväzky iných právnych subjektov.

(3) Záležitosti družstva riadia členovia prostredníctvom členskej schôdze a volených orgánov družstva v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, stanovami družstva a inými vnútrodružstevnými predpismi.

(4) Družstvo vykonáva svoju činnosť samostatne a na vlastný účet; pritom na seba berie primerané hospodárske riziko.

§ 3
Vznik družstva

(1) Na vznik družstva treba

a) uznesenie ustanovujúcej schôdze o jeho založení,

b) prijatie stanov družstva,

c) zvolenie orgánov družstva.

(2) Družstvo môže nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa zápisu do podnikového registra.

(3) Návrh na zápis družstva do podnikového registra podáva družstvo; k návrhu je povinné pripojiť stanovy družstva a uznesenie ustanovujúcej schôdze o jeho založení.

(4) Činnosť, na ktorú treba povolenie podľa osobitných predpisov, môže družstvo vykonávať len s týmto povolením.

§ 4
Stanovy družstva

(1) Základným vnútrodružstevným predpisom sú stanovy družstva (ďalej len „stanovy“). Stanovy musia obsahovať

a) názov družstva, v ktorom musí byť výslovne uvedené, že ide o družstvo,

b) sídlo družstva,

c) predmet činnosti družstva,

d) ustanovenia o vzniku a zániku členstva, o právach a povinnostiach členov, ako aj o postupe voči členom, ktorí neplnia svoje členské povinnosti,

e) ustanovenia o výške a spôsobe určenia výšky členského podielu, prípadne základného členského vkladu alebo inej majetkovej účasti, druhy a spôsoby ich tvorby a použitia, zhodnotenia, prípadne amortizácie, spôsob ich upísania (vloženia) a ich vyporiadania pri zániku členstva,

f) spôsob a rozsah ručenia člena za prípadnú stratu družstva,

g) podrobnejšie ustanovenia o orgánoch družstva, ich zložení, dĺžke funkčného obdobia, spôsobe ich voľby a rozhodovaní o tom, kto organizuje a riadi bežnú činnosť družstva (§ 16 ods. 5, § 22),

h) ustanovenia o starostlivosti o členov – dôchodcov a zabezpečenie podmienok pre spoločenské a pracovné uplatnenie členov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Stanovy nesmú byť v rozpore s týmto zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) Stanovy a ich zmeny sa prikladajú k návrhu na zápis do podnikového registra.

§ 5
Majetok družstva

(1) Majetkom družstva sa rozumejú veci, ku ktorým má družstvo vlastnícke právo, a majetkové práva, ktoré družstvo nadobudlo.

(2) Majetok družstva sa vytvára združením prostriedkov členov (zápisné, členské podiely, vklady, materiálové prínosy a iné oceniteľné nehmotné, hmotné a finančné vklady) a z výsledkov činnosti družstva, prípadne z iných zdrojov. Majetok možno družstvu odňať len v prípadoch ustanovených zákonom.

§ 6
Hospodárenie družstva

(1) Družstvo uhrádza svoje potreby a náklady z príjmov získaných predovšetkým zo svojej činnosti, ako aj z ďalších zdrojov.

(2) Zo svojho zisku družstvo platí prednostne dane a odvody. Zostávajúci zisk využíva družstvo samostatne a nemožno mu ho odňať.

(3) Odpisy zo základných prostriedkov zostávajú družstvu v plnej výške a družstvo ich využíva samostatne.

(4) Pre financovanie svojho rozvoja môže družstvo vydávať obligácie; spôsob ich vydávania, nakladanie s nimi a ich zhodnotenie určí a vyhlási členská schôdza v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(5) Družstvo môže hospodáriť aj s majetkom iných právnických osôb alebo občanov, a to na základe zmluvy uzavretej v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Zánik družstva

§ 7

(1) Členská schôdza sa môže uzniesť, že sa družstvo zruší s likvidáciou alebo bez likvidácie. Družstvo zaniká dňom jeho výmazu z podnikového registra.

(2) Družstvo zanikne bez likvidácie zlúčením, splynutím alebo rozdelením.

(3) Družstvo, na ktoré prešli majetok a záväzky zaniknutého družstva, je povinné bez meškania upovedomiť iné právne subjekty, ktoré sú zánikom družstva dotknuté, o zániku družstva a o prechode jeho majetku a záväzkov; pri likvidácii má túto povinnosť likvidátor.

§ 8
Zlúčenie a splynutie

(1) Majetok a záväzky zlučovaného družstva prechádzajú na preberajúce družstvo.

(2) Pri splynutí družstiev prechádza ich majetok a záväzky na novovzniknuté družstvo dňom, ku ktorému bolo novovzniknuté družstvo zapísané do podnikového registra.

(3) Členovia zaniknutých družstiev sa stávajú členmi preberajúceho, prípadne novovzniknutého družstva.

§ 9
Rozdelenie

(1) Členská schôdza rozdeľovaného družstva určí, ako sa družstvo rozdelí, ako sa rozdelí jeho majetok a záväzky.

(2) Družstvo sa rozdelí aj vtedy, ak o to požiada menšina jeho členov, ktorí majú záujem vytvoriť družstvo podľa tohto zákona.

(3) Rozdeľované družstvo zaniká a jeho majetok a záväzky prechádzajú na nové družstvá dňom, ku ktorému boli zapísané do podnikového registra, a to v rozsahu určenom členskou schôdzou rozdeľovaného družstva. Týmto dňom sa členovia rozdeľovaného družstva stávajú členmi nových družstiev.

Likvidácia družstva

§ 10

(1) Pokiaľ členská schôdza rozhodne o zrušení družstva s likvidáciou, ustanoví likvidátora.

(2) Návrh zápisu do podnikového registra o tom, že družstvo vstupuje do likvidácie a kto je jeho likvidátorom, podáva družstvo.

(3) Dňom, ku ktorému sa vykonal zápis do podnikového registra podľa odseku 2, zanikajú, s výnimkou členskej schôdze, funkcie všetkých orgánov družstva.

§ 11

(1) Likvidátor je oprávnený konať v mene družstva vo veciach spojených s likvidáciou.

(2) Likvidátor bez meškania upovedomí o vstupe družstva do likvidácie všetky organizácie, orgány a iné osoby, ktoré sú tým dotknuté.

(3) Ku dňu začatia likvidácie zostaví družstvo účtovnú závierku a účtovné výkazy a odovzdá ich likvidátorovi.

§ 12

(1) Likvidátor zostaví do jedného mesiaca po svojom ustanovení do funkcie úvodnú súvahu a predloží ju členskej schôdzi spolu s likvidačným plánom, rozpočtom likvidácie a s inventarizačnou zápisnicou o mimoriadnej inventarizácii hospodárskych prostriedkov vykonanej ku dňu začatia likvidácie.

(2) Likvidátor v priebehu likvidácie najmä

a) sústredí peňažné prostriedky na jednom účte v jednom peňažnom ústave,

b) dokončí bežné záležitosti spojené s činnosťou družstva,

c) speňaží čo najvýhodnejšie majetok družstva alebo s ním naloží aj inak v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,

d) uspokojí z výťažku likvidácie postupne pohľadávky štátu na odvodoch, daniach a poplatkoch, ďalej pohľadávky členov a pracovníkov družstva včítane vyporiadania členských podielov a ďalších majetkových vkladov (účastí členov) a vráti prostriedky poskytnuté družstvu zo štátnych zdrojov na investície za posledných päť rokov pred likvidáciou a ďalej uspokojí ostatné pohľadávky.

§ 13

(1) Likvidátor ku dňu skončenia likvidácie zostaví účtovnú závierku a predloží ju spolu s konečnou správou o priebehu likvidácie a s návrhom na rozdelenie prípadného likvidačného prebytku na schválenie členskej schôdzi.

(2) Likvidačný prebytok sa rozdelí členom podľa členských podielov alebo ich majetkových vkladov.

(3) Likvidátor podá návrh na výmaz družstva z podnikového registra a zaistí bezpečné uloženie spisového materiálu a účtovných písomností na dobu určenú osobitným predpisom.

DRUHÁ HLAVA
Orgány družstva

§ 14

Orgánmi družstva sú

a) členská schôdza,

b) predstavenstvo,

c) kontrolná komisia,

d) ďalšie orgány družstva podľa tohto zákona a stanov.

§ 15
Členská schôdza

(1) Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, na ktorej členovia uplatňujú svoje právo rozhodovať o záležitostiach družstva.

(2) Členská schôdza sa schádza v lehotách určených stanovami, najmenej raz za rok.

(3) Členská schôdza sa musí zvolať, ak o to písomne požiada aspoň jedna tretina všetkých členov družstva alebo kontrolná komisia, ako aj v ďalších prípadoch uvedených v stanovách.

(4) Do pôsobnosti členskej schôdze družstva patrí

a) prijímať a meniť stanovy,

b) voliť a odvolávať členov predstavenstva a kontrolnej komisie,

c) schvaľovať ročnú účtovnú závierku, rozdelenie a použitie zisku, prípadne spôsob úhrady straty,

d) rozhodovať o zásadných zmenách v pôdnom fonde,

e) rozhodovať o rozdelení, zlúčení, splynutí a zrušení družstva.

(5) Členská schôdza rozhoduje o ďalších záležitostiach týkajúcich sa družstva a jeho činnosti, pokiaľ tak ustanovuje tento zákon, stanovy, prípadne pokiaľ si rozhodovanie o niektorej veci vyhradila a tieto záležitosti nezveruje zákon iným orgánom družstva.

(6) Stanovy družstva môžu určiť, že sa členské schôdze budú konať formou čiastkových členských schôdzí.

(7) Ak vzhľadom na rozsah družstva nie je dobre možné zvolávať členskú schôdzu, môžu stanovy určiť, že namiesto členskej schôdze sa zvoláva zhromaždenie (zbor, konferencia) delegátov volených členmi družstva. Stanovy súčasne určia bližšie podmienky voľby delegátov.

§ 16
Predstavenstvo

(1) Predstavenstvo riadi činnosť družstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach, pokiaľ nie sú týmto zákonom, stanovami alebo rozhodnutím členskej schôdze vyhradené inému orgánu. Za svoju činnosť zodpovedá členskej schôdzi.

(2) Predstavenstvo zabezpečuje a kontroluje plnenie uznesení členskej schôdze, pravidelne jej podáva správy o svojej činnosti a o činnosti družstva; zvoláva členskú schôdzu a pripravuje jej rokovanie.

(3) Predstavenstvo sa schádza podľa potreby, spravidla raz za mesiac. Musí sa zísť do 10 dní od doručenia podnetu kontrolnej komisie, ak na jej výzvu nedošlo k odstráneniu nedostatkov.

(4) Predstavenstvo volí zo svojich členov predsedu družstva (predstavenstva), prípadne podpredsedu (podpredsedov), pokiaľ stanovy neurčujú, že ich volí členská schôdza.

(5) Predseda družstva ako predseda predstavenstva organizuje a riadi rokovanie predstavenstva. Ak tak stanovy určujú, organizuje a riadi aj bežnú činnosť družstva [§ 4 ods. 1 písm. g)].

§ 17
Kontrolná komisia

(1) Kontrolná komisia je oprávnená kontrolovať všetku činnosť družstva; prerokúva sťažnosti jeho členov, a pokiaľ tak určujú stanovy, tiež pracovníkov. Zodpovedá iba členskej schôdzi a je nezávislá od ostatných orgánov družstva.

(2) Kontrolná komisia sa vyjadruje k ročnej účtovnej závierke a k návrhu na rozdelenie zisku alebo na úhradu straty družstva.

(3) Na zistené nedostatky upozorňuje kontrolná komisia príslušných vedúcich organizačných jednotiek a orgány družstva a vyžaduje zaistenie nápravy.

(4) Kontrolná komisia sa schádza podľa potreby, najmenej raz za tri mesiace.

(5) Kontrolná komisia volí zo svojich členov predsedu, prípadne podpredsedu, pokiaľ stanovy neurčujú, že ich volí členská schôdza.

Spoločné ustanovenia o orgánoch družstva

§ 18

(1) Do orgánov družstva môžu voliť a byť volení alebo ustanovovaní len členovia družstva starší ako 18 rokov.

(2) Funkcia člena predstavenstva a člena kontrolnej komisie sú nezlučiteľné. Ďalšie prípady nezlučiteľnosti funkcií určuje tento zákon, prípadne stanovy.

(3) Funkčné obdobie volených orgánov družstva je 5 rokov, pokiaľ stanovy neurčia kratšie funkčné obdobie; volené orgány však zotrvávajú vo svojich funkciách do zvolenia nových orgánov.

§ 19

(1) Členská schôdza, predstavenstvo a kontrolná komisia sú spôsobilé uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých ich členov alebo delegátov.

(2) Uznesenie, včítane volieb orgánov družstva, je prijaté, ak preň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných, pokiaľ tento zákon neurčuje inak.

(3) Na platnosť uznesení o prijatí stanov a ich zmien a o zániku družstva (§ 7) treba súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov alebo delegátov, s výnimkou prípadov uvedených v § 9 ods. 2.

(4) Podrobnosti o voľbách orgánov družstva, o ich rokovaní a overovaní zápisníc upraví volebný a rokovací poriadok; spôsob jeho schvaľovania upravujú stanovy.

§ 20

V družstve, ktoré má menej ako 50 členov (ďalej len „malé družstvo“), môžu stanovy určiť, že pôsobnosť predstavenstva a kontrolnej komisie plní členská schôdza, ktorá volí z členov družstva predsedu, prípadne aj podpredsedu.

§ 21
Štatutárny orgán

(1) Štatutárnym orgánom[1]) malého družstva (§ 20) je predseda. V ostatných družstvách určia stanovy, či je štatutárnym orgánom predseda alebo predstavenstvo. Ak je štatutárnym orgánom predstavenstvo, určia stanovy, akým spôsobom koná navonok.

(2) O udelení prokúry[2]) rozhoduje predstavenstvo.

§ 22
Riaditeľ

(1) Stanovy môžu určiť, že bežnú činnosť družstva organizuje a riadi riaditeľ vymenovaný a odvolávaný predstavenstvom. Pôsobnosť predstavenstva družstva tým nie je dotknutá.

(2) Postavenie, činnosť a úlohy riaditeľa určujú stanovy.

§ 23
Vnútorná organizácia družstva

Vnútornú organizáciu družstva upravuje organizačný poriadok, prípadne iný vnútrodružstevný organizačný predpis. Vnútorná organizačná jednotka družstva nesmie byť sama označená ako družstvo.

TRETIA HLAVA
Členstvo

§ 24
Vznik členstva

(1) Podmienky vzniku členstva určujú zákon a stanovy. Členom družstva, kde je súčasťou členstva pracovný vzťah, sa môže stať občan, ktorý dosiahol 15 rokov veku a ukončil povinnú školskú dochádzku.

(2) Pokiaľ v stanovách nie je určené inak a družstvo nedohodne s členom deň, ku ktorému členstvo vzniká, vzniká členstvo na základe podanej prihlášky rozhodnutím predstavenstva o jeho prijatí; v prípadoch, kde súčasťou členstva je pracovný vzťah, členstvo vzniká dňom, ktorý sa dojednal ako deň nástupu do práce v písomnej dohode o pracovných podmienkach (ďalej len „dohoda o pracovných podmienkach“).

(3) V dohode o pracovných podmienkach sa môže dojednať skúšobná doba, a to až na 3 mesiace. Dojednanú skúšobnú dobu nemožno predĺžiť. V skúšobnej dobe môže družstvo i člen kedykoľvek písomne zrušiť členstvo bez uvedenia dôvodu. Skúšobná doba sa musí dojednať písomne, inak je jej dojednanie neplatné.

(4) Doba prekážok v práci, pre ktoré člen nemôže počas skúšobnej doby vykonávať prácu v družstve, sa započítava do skúšobnej doby v rozsahu najviac 10 pracovných dní.

§ 25
Základné práva a povinnosti člena družstva

(1) Člen má tieto základné práva:

a) podieľať sa na riadení a kontrole činnosti družstva priamo alebo prostredníctvom volených orgánov,

b) voliť a byť volený do orgánov družstva,

c) predkladať návrhy na zlepšenie činnosti družstva, vznášať pripomienky a dopyty na orgány družstva a byť o ich vybavení informovaný,

d) podielať sa na výhodách, ktoré družstvo poskytuje svojim členom podľa stanov a všeobecne záväzných právnych predpisov.

(2) Člen má tieto základné povinnosti:

a) dodržiavať stanovy a plniť uznesenia orgánov družstva,

b) združiť prostriedky v rozsahu podľa stanov alebo zákona,

c) ručiť za prípadnú stratu družstva spôsobom upraveným v stanovách,

d) upevňovať a rozvíjať družstevné hospodárstvo, chrániť a zvelebovať majetok družstva.

(3) Ak je súčasťou členstva pracovný vzťah, má člen tiež právo a povinnosť pracovať podľa dojednaných podmienok.

(4) Pri rozhodovaní orgánu družstva včítane volieb má každý člen jeden hlas.

§ 26
Zánik členstva

(1) Členstvo v družstve zaniká

a) dohodou,

b) vystúpením,

c) vylúčením,

d) úmrtím,

e) zánikom družstva likvidáciou.

(2) V družstve, kde je súčasťou členstva pracovný vzťah, členstvo zaniká tiež

a) zrušením v skúšobnej dobe,

b) okamžitým vystúpením,

c) zrušením.

§ 27
Dohoda

(1) Ak sa družstvo a člen dohodnú na skončení členstva, končí sa členstvo dojednaným dňom.

(2) Dohodu o skončení členstva uzavierajú družstvo a člen písomne. Na žiadosť člena musia byť v nej uvedené dôvody, pre ktoré dochádza ku skončeniu členstva. Jedno vyhotovenie dohody o skončení členstva vydá družstvo členovi.

§ 28
Vystúpenie

(1) Člen môže z družstva vystúpiť na základe písomnej odhlášky z akéhokoľvek dôvodu alebo bez uvedenia dôvodu. Členstvo zaniká uplynutím doby šiestich mesiacov. Táto doba sa začína prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení písomnej odhlášky člena družstvu.

(2) Odhlášku môže člen odvolať len písomne a so súhlasom družstva.

§ 29
Vylúčenie

(1) Predstavenstvo môže rozhodnúť o vylúčení člena,

a) ak bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin, ktorý spáchal proti družstvu, jeho majetku alebo v súvislosti s výkonom práce v družstve,

b) ak porušil závažným spôsobom alebo opätovne svoje členské povinnosti určené zákonom alebo stanovami.

(2) Predstavenstvo môže rozhodnúť o vylúčení člena iba do dvoch mesiacov odo dňa, keď zistilo dôvod na vylúčenie, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol.

(3) Ak je konanie člena, v ktorom možno vidieť dôvod na vylúčenie podľa odseku 1 písm. b), predmetom vyšetrovania iného orgánu, začína sa lehota dvoch mesiacov podľa odseku 2 dňom, keď sa družstvo dozvedelo o výsledku tohto vyšetrovania.

(4) V rozhodnutí o vylúčení člena z družstva musí byť uvedený dôvod podľa odseku 1, ktorý sa nemôže dodatočne meniť; členstvo zaniká dňom, keď bolo doručené rozhodnutie predstavenstva o vylúčení členovi.

§ 30
Okamžité vystúpenie

(1) Člen môže z družstva vystúpiť okamžite,

a) ak podľa lekárskeho posudku nemôže ďalej vykonávať prácu v družstve bez vážneho ohrozenia svojho zdravia a družstvo ho nepreviedlo v dobe 15 dní odo dňa predloženia tohto posudku na inú pre neho vhodnú prácu,

b) ak družstvo porušilo závažným spôsobom podstatnú povinnosť, ktorú má voči nemu podľa dohody o pracovných podmienkach, stanov alebo všeobecne záväzných právnych predpisov, a to iba v dobe do jedného mesiaca odo dňa, keď sa člen o tomto dôvode na okamžité vystúpenie dozvedel, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol,

c) ak nechce byť členom žiadneho z družstiev vzniknutých podľa § 9, a to do 1 mesiaca odo dňa, keď mu bolo oznámené rozhodnutie o rozdelení družstva,

d) ak bol odvolaný z funkcie podľa § 39 ods. 1 a nesúhlasí so svojím pracovným zaradením podľa § 39 ods. 2, a to iba v dobe do 1 mesiaca odo dňa, keď bolo rozhodnutie družstva doručené členovi.

(2) Člen, ktorý okamžite vystúpil z družstva z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a) a b), má nárok na náhradu odmeny za prácu v družstve vo výške priemerného mesačného zárobku za dobu dvoch mesiacov.

§ 31
Zrušenie

(1) Predstavenstvo môže rozhodnúť o zrušení členstva, ktorého súčasťou je pracovný vzťah, ak člen

a) nespĺňa predpoklady ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi pre výkon dohodnutej práce alebo nespĺňa bez zavinenia družstva požiadavky, ktoré sú nevyhnutnou podmienkou pre riadny výkon jeho práce; ak nespĺňanie týchto požiadaviek spočíva v neuspokojivých pracovných výsledkoch člena, možno zrušiť členstvo, len ak bol družstvom v dobe posledných 12 mesiacov písomne vyzvaný na ich odstránenie a člen ich v primeranej dobe neodstránil,

b) stane sa pre družstvo nadbytočným v dôsledku zmeny úlohy organizačnej jednotky, v ktorej je zaradený, jej technického vybavenia alebo iných organizačných zmien družstva; to neplatí, ak ide o člena, ktorý je vlastníkom združených pozemkov.

(2) Písomné rozhodnutie o zrušení členstva podľa odseku 1 písm. a) a b) doručí družstvo členovi. Členstvo v tomto prípade zaniká uplynutím doby 2 mesiacov. Táto doba sa začína prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení rozhodnutia o zrušení členstva.

(3) Predstavenstvo môže rozhodnúť o zrušení členstva tiež v prípade, ak člen nenastúpi do práce v deň, ktorý bol dojednaný v dohode o pracovných podmienkach bez toho, aby mu v tom bránila prekážka v práci. Členstvo zaniká dňom doručenia písomného rozhodnutia predstavenstva členovi. V rozhodnutí o zrušení členstva musí byť uvedený dôvod tak, aby ho nebolo možno zameniť s iným dôvodom. Dôvod uvedený v rozhodnutí o zrušení sa nesmie dodatočne meniť.

(4) Rozhodnutie o zrušení členstva, ktoré bolo členovi doručené, môže byť odvolané len s jeho písomným súhlasom.

(5) Družstvo môže zrušiť členstvo z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a) iba vtedy, ak

a) člen nie je ochotný prejsť na inú pre neho vhodnú prácu, ktorú mu družstvo ponúklo, alebo sa podrobiť predchádzajúcej príprave na túto inú prácu,

b) nemôže mu ponúknuť prácu primeranú jeho schopnostiam, ktorú by aj pri týchto nedostatkoch mohol zastávať.

§ 32
Zákaz zrušenia členstva

(1) Družstvo nesmie z dôvodu uvedeného v § 31 ods. 1 písm. a) a b) zrušiť členstvo, ktorého súčasťou je tiež pracovný vzťah,

a) tehotnej žene ani členke alebo osamelému členovi, pokiaľ sa trvale starajú o dieťa mladšie ako 3 roky,

b) v dobe, keď je člen uznaný dočasne za práceneschopného pre chorobu alebo úraz, pokiaľ si túto chorobu úmyselne nevyvolal alebo nespôsobil v opitosti alebo po požití iných omamných prostriedkov, a v dobe od podania návrhu na ústavné ošetrovanie alebo od povolenia kúpeľného liečenia až do dňa ich ukončenia; pri ochorení na tuberkulózu sa táto ochranná doba predlžuje o 6 mesiacov po prepustení z ústavného ošetrovania,

c) pri povolaní na službu v ozbrojených silách odo dňa, keď bol členovi doručený povolávací rozkaz alebo keď bola uverejnená vyhláška obsahujúca hromadný povolávací rozkaz, až do uplynutia 15 dní po jeho prepustení z takej služby,

d) pri výkone civilnej služby člena,

e) v dobe, keď je člen dlhodobo uvoľnený z družstva na výkon verejnej funkcie.

§ 33
Súdna ochrana

(1) Ak člen nesúhlasí s rozhodnutím predstavenstva o zrušení členstva alebo s rozhodnutím o vylúčení, alebo družstvo s okamžitým vystúpením člena, môžu do jedného mesiaca od doručenia písomného rozhodnutia alebo od doručenia odhlášky podať na súde návrh na určenie, že zrušenie alebo vylúčenie alebo okamžité vystúpenie je neplatné.

(2) Pri vyslovení neplatnosti zániku členstva podľa odseku 1 vzniká poškodenému právo na náhradu spôsobenej škody.

§ 34
Vyúčtovanie

Ak dôjde k zániku členstva, vykoná družstvo vyúčtovanie vzájomných práv a záväzkov najneskôr do jedného mesiaca po schválení závierky za kalendárny rok, v ktorom členstvo zaniklo, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka. Podrobnosti o vyúčtovaní a vyporiadaní určia stanovy [§ 4 ods. 1 písm. e)].

Členstvo s pracovným vzťahom

§ 35
Pracovné vzťahy

(1) Obsah členstva, kde je súčasťou pracovný vzťah, určujú tento zákon a stanovy; v tomto prípade vykonávajú prácu v družstve jeho členovia; družstvo s nimi uzaviera dohodu o pracovných podmienkach, ktorá musí obsahovať

a) druh práce, ktorú bude člen vykonávať,

b) miesto výkonu práce (obec, organizačná jednotka alebo inak určené miesto),

c) deň nástupu do práce,

d) rozsah pracovnej účasti člena v priebehu kalendárneho roka, ak nemá vykonávať prácu v družstve po celý rok alebo na plný úväzok,

pokiaľ tieto náležitosti nie sú určené voľbou alebo vymenovaním.

(2) V dohode o pracovných podmienkach možno ďalej dojednať

a) výhody, ktoré bude družstvo poskytovať členovi,

b) ďalšie podmienky, na ktorých má družstvo alebo člen záujem a na ktorých sa dohodnú.

(3) Dohoda o pracovných podmienkach a jej zmeny sa uzavierajú písomne. Jedno vyhotovenie sa musí vydať členovi.

(4) Pracovné vzťahy medzi družstvom a členom sa spravujú týmto zákonom; Zákonníkom práce a jeho vykonávacími predpismi sa spravujú v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Ak príslušnú otázku neupravujú stanovy alebo iné vnútrodružstevné predpisy, platí Zákonník práce. Zákonníkom práce sa pracovné vzťahy spravujú v častiach upravujúcich

a) bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,

b) pracovné podmienky žien a mladistvých,

c) zodpovednosť za škodu,

d) náhrady pri prekážkach v práci na strane člena z dôvodu všeobecného záujmu,

e) pracovné posudky a potvrdenia o zamestnaní,

f) zaznamenávanie vzniku a skončenia členstva, ktorého súčasťou je pracovný vzťah, do osobných dokladov člena.

(5) Podrobnosti o pracovných vzťahoch členov môže upraviť v súlade s odsekom 4 pracovný poriadok družstva, ktorý schvaľuje členská schôdza.

(6) Družstvo môže tiež zamestnávať občana v pracovnom pomere alebo v inom pracovnoprávnom vzťahu. O prijatí do pracovného pomeru alebo iného pracovnoprávneho vzťahu rozhoduje predstavenstvo; ak ide o pracovný pomer nepresahujúci dobu jedného mesiaca, môže rozhodnúť predseda alebo poverený vedúci.

§ 36
Vedľajší pracovný úväzok

(1) Družstvo môže s členom dojednať vedľajší pracovný úväzok na výkon prác iného druhu, než je dojednaný v dohode o pracovných podmienkach, mimo určeného pracovného času, a to na výkon prác, ktoré nemožno alebo nie je účelné zabezpečovať podľa predchádzajúcich ustanovení zákona. Dohoda o vedľajšom pracovnom úväzku je súčasťou dohody o pracovných podmienkach, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

(2) So súhlasom družstva môže člen vykonávať prácu za pomoci svojich rodinných príslušníkov alebo iných osôb uvedených v dohode.

(3) Za škody spôsobené družstvu týmito osobami zodpovedá člen; družstvo týmto osobám zodpovedá za škodu podľa Občianskeho zákonníka.[3])

§ 37
Práca v družstve

(1) Ak družstvo nemôže poskytnúť svojmu členovi prácu pre neho vhodnú celoročne alebo na plný pracovný úväzok, je povinné mu umožniť, aby dočasne pracoval pre inú organizáciu.

(2) Družstvo je povinné uvoľniť člena z výkonu práce na jeho žiadosť z dôvodov denného štúdia, výkonu verejnej funkcie, pri vzniku nároku na starobný alebo invalidný dôchodok a tiež členku alebo osamelého člena z dôvodu starostlivosti o dieťa. V tomto prípade zaniká dohoda o pracovných podmienkach.

§ 38
Odmeňovanie

(1) Člen má nárok na odmenu za výsledok práce v družstve, ktorej výška je závislá na hospodárskych výsledkoch družstva a osobnom podiele člena na nich.

(2) Odmeňovanie upraví družstvo vo svojich vnútrodružstevných predpisoch v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi o usmerňovaní mzdových prostriedkov.

Vymenúvanie a odvolávanie

§ 39

(1) Vedúcich určených stanovami vymenúva a z funkcie odvoláva predstavenstvo. Doručením písomného vyhotovenia rozhodnutia predstavenstva o vymenovaní do funkcie členovi, prípadne dňom v ňom určeným sa mení dojednaný druh práce, prípadne miesto výkonu práce.

(2) Odvolaním z funkcie nezaniká členstvo v družstve; predstavenstvo dohodne s členom ďalšie pracovné zaradenie zodpovedajúce jeho schopnostiam, kvalifikácii a možnostiam družstva. Ak sa člen a predstavenstvo nedohodnú na pracovnom zaradení, prevedie ho predstavenstvo na inú prácu zodpovedajúcu jeho kvalifikácii, zdravotnému stavu a možnostiam družstva.

§ 40

Člen, ktorého do funkcie zvolili alebo vymenovali, môže z funkcie rezignovať. Je však povinný oznámiť svoju rezignáciu orgánu, ktorého je členom, alebo orgánu, ktorý ho do funkcie zvolil alebo vymenoval. Výkon funkcie sa končí dňom, keď rezignáciu vzal na vedomie orgán na to príslušný podľa tohto zákona alebo stanov. Tento orgán musí prerokovať rezignáciu na svojom najbližšom zasadaní po tom, keď mu bola rezignácia doručená, najneskôr do 15 dní.

ŠTVRTÁ HLAVA
Združovanie

§ 41

Družstvá sa môžu združovať medzi sebou i s inými česko-slovenskými a zahraničnými právnickými osobami alebo občanmi, a to na základe dobrovoľnosti a spoločného záujmu, pričom bez obmedzenia môžu využívať všetky formy združovania prípustné česko-slovenským právnym poriadkom.

§ 42
Záujmové organizácie

(1) Na prehĺbenie vzájomnej pomoci a spolupráce a na podporu svojich profesijných a iných záujmov môžu družstvá na základe dobrovoľnosti vytvárať svoje záujmové organizácie, najmä zväzy družstiev (ďalej len „zväzy“); členom zväzu môže byť aj iná právnická osoba alebo občan, pokiaľ tak určujú stanovy zväzu.

(2) Na vznik zväzu podľa odseku 1 treba uznesenie zhromaždenia splnomocnených zástupcov právnických osôb zakladajúcich zväz, jednoznačne vyjadrujúce rozhodnutie o jeho založení, prijatí stanov a vytvorení orgánov, ako aj zápis zväzu do podnikového registra.

(3) Zväz je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(4) Stanovy zväzu upravia najmä vznik a zánik členstva, práva a povinnosti členov, činnosť a úlohy zväzu, orgány zväzu a ich pôsobnosť, spôsob hospodárenia, zásady tvorby, použitia a správy spoločných účelových fondov a majetkové dôsledky zániku zväzu.

(5) Zväz môže zaniknúť uznesením zhromaždenia splnomocnených zástupcov členov zväzu o jeho rozdelení, zlúčení, splynutí alebo likvidácii. Zaniká dňom výmazu z podnikového registra.

PIATA HLAVA

§ 43
Družstevný podnik

(1) Družstevný podnik (ďalej len „podnik“) môže založiť družstvo alebo zväz družstiev (ďalej len „zakladateľ“).

(2) Podnik je právnickou osobou; vzniká na základe rozhodnutia zakladateľa dňom zápisu do podnikového registra.

(3) Podnik hospodári s majetkom zakladateľa, ktorý mu bol zverený, a s majetkom, ktorý nadobudol svojou činnosťou; k tomuto majetku má právo hospodárenia.[4])

(4) Návrh na zápis podniku do podnikového registra podáva zakladateľ. K návrhu je povinný pripojiť

a) zakladaciu listinu,

b) povolenie s predmetom podnikania (činnosti), pokiaľ osobitné predpisy také povolenie vyžadujú.

(5) Zakladacia listina, ktorú vydáva zakladateľ, musí obsahovať

a) označenie zakladateľa,

b) názov a sídlo podniku; názov musí vylučovať možnosť zámeny s názvami iných organizácií a musí byť z neho zrejmé, že ide o družstevný podnik, a identifikačné číslo organizácie,

c) vymedzenie základného predmetu podnikania (činnosti), prípadne v jeho rámci vymedzenie povinného predmetu podnikania (činnosti),

d) určenie majetku zvereného podniku pri jeho založení, prípadne ustanovenie o prechode práv a povinností, pokiaľ na základný podnik prechádzajú,

e) vymedzenie doby, na ktorú sa podnik zakladá, prípadne vymedzenie úlohy, na ktorú sa zakladá,

f) vymedzenie vzťahov, včítane finančných, medzi zakladateľom a podnikom a rozsahu zodpovednosti zakladateľa za záväzky pri likvidácii podniku.

(6) Podnik nezodpovedá za záväzky zakladateľa; zakladateľ ručí za záväzky svojho podniku do výšky hodnoty zvereného majetku. Účtovnú závierku a rozdelenie zisku (straty) podniku schvaľuje zakladateľ.

(7) Na čele podniku je riaditeľ (prípadne iný vedúci) vymenovaný a odvolávaný zakladateľom, ktorý riadi činnosť podniku a je za ňu a za jej výsledky zodpovedný zakladateľovi; ako štatutárny orgán koná v mene podniku vo všetkých veciach.

(8) Podnik zaniká na základe rozhodnutia zakladateľa výmazom z podnikového registra.

(9) Prácu v podniku vykonávajú jeho pracovníci v pracovnom pomere alebo na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

DRUHÁ ČASŤ
Vzťahy družstva a štátu

§ 44

(1) Štát vytvára podmienky pre činnosť družstva a túto činnosť reguluje všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Činnosť a územnú pôsobnosť družstva možno obmedzovať alebo do nich zasahovať iba za podmienok a spôsobom ustanoveným zákonom.

(3) Proti zásahom orgánov hospodárskeho riadenia do svojej činnosti, ktoré sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, sa družstvo môže domáhať ochrany na hospodárskej arbitráži za podmienok ustanovených zákonom.

(4) Orgán hospodárskeho riadenia, ktorý svojím zásahom do činnosti družstva spôsobí majetkovú ujmu, je povinný ju nahradiť. Podmienky a rozsah náhrady majetkovej ujmy, ako aj prípady, keď sa náhrada neposkytuje, ustanovuje zákon.[5])

(5) Ak družstvo svojou činnosťou spôsobí majetkovú ujmu štátu alebo inému subjektu, je povinné ju nahradiť za podmienok a v rozsahu ustanovenom zákonom.

(6) Ústredné orgány štátnej správy prerokúvajú so záujmovými organizáciami vytvorenými na úrovni federácie a republík podľa ich príslušnosti návrhy zákonov, iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zásadných opatrení dotýkajúcich sa poľnohospodárskeho družstevníctva.

(7) Kontrolnú činnosť môžu v družstve vykonávať iba orgány, ktorých kontrolné funkcie upravuje zákon. Štátne orgány vykonávajú túto činnosť za účasti kontrolných komisií.

(8) Družstvo je pri svojej hospodárskej a sociálnej činnosti povinné čo najúčinnejšie chrániť životné prostredie a prírodné prostredie pred škodlivými vplyvmi, ktoré jeho činnosť vyvoláva, a najmä dbať na to, aby neohrozovalo zdravie občanov. Z vlastných zdrojov financuje a uskutočňuje opatrenia zamerané na odstránenie škôd vzniknutých jeho činnosťou a opatrenia na tvorbu a ochranu všetkých zložiek životného a prírodného prostredia, ohrozovaných jeho činnosťou. Družstvo je povinné budovať zariadenia na ochranu životného a prírodného prostredia, uvádzať tieto zariadenia do prevádzky spoločne s príslušným výrobným alebo nevýrobným zariadením a trvale zabezpečovať ich plynulý a účinný chod.

TRETIA ČASŤ

§ 45
Združovanie pozemkov

(1) Členovia združujú v rozsahu určenom stanovami na spoločné družstevné hospodárenie pozemky (včítane lesných pozemkov, vodných plôch a rybníkov s chovom rýb), ktoré vlastnia v čase vstupu do družstva, ako aj pozemky, ktoré získajú neskôr za trvania členstva.

(2) Povinnosť združiť pozemky vzniká dňom vzniku členstva, v prípade dojednania skúšobnej doby v dohode o pracovných podmienkach však až jej uplynutím, pokiaľ nebolo členstvo v skúšobnej dobe zrušené.

(3) Na spoločné družstevné hospodárenie sa nezdružujú

a) pozemky, ktoré sú v užívaní družstva alebo inej poľnohospodárskej organizácie už v čase vstupu člena do družstva,

b) pozemky zastavané obytnými budovami a hospodárskymi budovami spolu s nádvorím, ako aj záhrady.

Právo družstevného užívania

§ 46
Obsah práva

(1) K pozemkom združeným na spoločné družstevné hospodárenie, prípadne k pozemkom daným za ne do náhradného užívania pri vykonanej hospodársko-technickej úprave pozemkov (ďalej len „združené pozemky“), má družstvo právo družstevného užívania.

(2) Právo družstevného užívania je bezodplatné; oprávňuje družstvo na to, aby so starostlivosťou riadneho hospodára užívalo združené pozemky na plnenie všetkých úloh predovšetkým na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby.

(3) Družstvo môže

a) vykonávať na združených pozemkoch úpravy potrebné na zabezpečenie alebo zvýšenie poľnohospodárskej výroby,

b) meniť podstatu združených pozemkov a čerpať z nej,

c) zriaďovať na združených pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva.

(4) Všetky porasty na združených pozemkoch sú vo vlastníctve družstva.

(5) Družstvo má právo domáhať sa ochrany proti neoprávneným zásahom do jeho práva družstevného užívania; toto právo nezaniká uplynutím času.

§ 47
Prenechanie združených pozemkov

(1) V odôvodnených prípadoch môže družstvo prenechať so súhlasom vlastníka na užívanie písomnou zmluvou

a) združené pozemky inej poľnohospodárskej organizácii alebo organizácii založenej podľa § 41,

b) združené lesné pozemky organizácii lesného hospodárstva,

c) združené rybníky s chovom rýb organizácii štátneho rybárstva, prípadne rybárskeho zväzu,

d) združené pozemky, na ktorých boli alebo majú byť zriadené malé vodné elektrárne, organizácii alebo občanovi.

(2) Pre užívanie združených pozemkov podľa odseku 1 platí § 44 ods. 2 až 5 obdobne.

§ 48
Vrátenie prenechaných pozemkov

(1) Zmluvu o prenechaní združených pozemkov na užívanie možno vypovedať s ročnou výpovednou lehotou k 31. decembru bežného roka, ak zmluva neurčuje niečo iné.

(2) Pozemok, na ktorom bola zriadená po dobu užívania trvalá stavba, zostáva v užívaní organizácie, ktorá stavbu zriadila, pokiaľ sa družstvo a táto organizácia nedohodnú inak; to platí aj v prípade, pokiaľ stavbu zriadil občan.

§ 49
Dočasné užívanie združených pozemkov

(1) Združené pozemky môže družstvo so súhlasom vlastníka prenechať písomnou zmluvou občanom a organizáciám na poľnohospodárske využitie; organizáciám možno prenechať pozemky výnimočne aj na nepoľnohospodárske využitie.

(2) Užívateľ, ktorému boli prenechané pozemky do dočasného užívania na poľnohospodárske využitie, môže na nich vykonávať úpravy a zriaďovať na nich dočasné stavby potrebné z hľadiska poľnohospodárskeho využitia len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka pozemku a družstva. Súhlas vlastníka pozemku a družstva je podkladom, bez ktorého nemôže stavebný úrad vydať územné rozhodnutie, stavebné povolenie alebo oznámenie, že proti uskutočneniu stavby nemá námietky.[6]) Porasty, ktoré v dobe dočasného užívania na pozemku vzišli, sú majetkom užívateľa.

(3) V zmluve o prenechaní pozemku na dočasné užívanie sa môže dohodnúť aj primeraná odplata a spôsob majetkového vyporiadania po skončení dočasného užívania.

(4) Dočasné užívanie sa skončí uplynutím doby, na ktorú sa dojednalo. Ak doba nie je dojednaná, skončí sa uplynutím doby, v ktorej bol alebo mohol byť dosiahnutý účel, na ktorý sa pozemok do dočasného užívania prenechal. Užívanie sa môže skončiť výpoveďou so šesťmesačnou výpovednou lehotou k 31. decembru bežného roka, pokiaľ všeobecne záväzný právny predpis alebo dohoda účastníkov neustanovuje inak.

(5) Zmluvu možno vypovedať okamžite v prípade, že užívateľ užíva pozemok v rozpore s tým, čo sa dojednalo.

(6) Ku dňu skončenia užívania je užívateľ povinný uviesť pozemok do pôvodného stavu, ak zo zmluvy o prenechaní pozemku do dočasného užívania alebo z neskoršieho dojednania nevyplýva niečo iné; pritom treba dbať na to, aby nedochádzalo k neodôvodneným hospodárskym stratám.

§ 50
Zánik práva družstevného užívania

(1) Právo družstevného užívania zaniká prevodom alebo prechodom združeného pozemku do vlastníctva družstva alebo štátu a zaniká tiež zánikom družstva s likvidáciou.

(2) Právo družstevného užívania zaniká uzavretím dohody o dočasnom užívaní pozemku družstvom (odsek 5).

(3) Družstvo sa vzdá práva družstevného užívania k pozemkom v prospech vlastníka združených pozemkov, ktorý je členom družstva, v rozsahu určenom stanovami. K pozemku v družstevnom užívaní, ktorý je podľa osobitných predpisov[7]) určený na zastavanie, sa družstvo na žiadosť vzdá práva družstevného užívania v prospech vlastníka združeného pozemku, ktorý je členom družstva, a to najneskôr k začiatku stavebného využitia.

(4) Právo družstevného užívania zaniká tiež v prípade vrátenia združeného pozemku vlastníkovi, ktorý nie je členom družstva; družstvo pozemok vráti na základe písomnej žiadosti vlastníka. Poľnohospodárske pozemkvy možno vrátiť len na poľnohodpodárske využitie, a to až po zbere. Vracia sa celá výmera združenej pôdy, pokiaľ sa vlastník nedohodne s družstvom inak.

(5) Ak vlastník požiada o vrátenie pozemku podľa odseku 4 a ak to nie je možné preto, že ide o zastavané pozemky, o pozemky, na ktorých sú trvalé porasty vzídené v dobe trvania práva družstevného užívania, alebo meliorácie zriadené družstvom, pokiaľ nedôjde k finančnému vyrovnaniu, alebo ak ide o neprístupné pozemky, je družstvo povinné na žiadosť vlastníka vymeniť

jeho pozemok za iný vhodný pozemok[8]) vo vlastníctve družstva. Ak družstvo taký pozemok vo vlastníctve nemá, je povinné vlastníkovi prenechať iný vhodný pozemok[8]) na dočasné bezplatné užívanie k 1. januáru bežného roka, a to na žiadosť vlastníka podanú najneskôr 6 mesiacov vopred. Pokiaľ družstvo nemôže prenechať vlastníkovi vhodný pozemok alebo vlastník s prenechaním takého pozemku nesúhlasí, je povinné s vlastníkom uzavrieť dohodu o dočasnom užívaní jeho pozemku za odplatu; jednostranne možno takú dohodu vypovedať k 31. decembru bežného roka s päťročnou výpovednou lehotou.

(6) Družstvo je povinné ohlásiť zánik práva družstevného užívania podľa odsekov 3, 4 a 5 orgánu geodézie a kartografie.

§ 51
Prevod budov

(1) Hospodársku budovu alebo inú stavbu (ďalej len „hospodárska budova“), ktorú družstvo už nepotrebuje, môže bezplatne previesť na člena, ktorý ju odovzdal do vlastníctva družstva, prípadne na vlastníka pozemku zastavaného hospodárskou budovou. Prevedením hospodárskej budovy do vlastníctva nadobúdateľa zaniká právo družstevného užívania k pozemku zastavanom touto hospodárskou budovou.

(2) Ak hospodárska budova bola na náklady družstva zhodnotená, je nadobúdateľ povinný poskytnúť družstvu náhradu zodpovedajúcu účelnému a trvalému zhodnoteniu podľa stavu v čase prevodu hospodárskej budovy. Ak sa poskytla náhrada za hospodársku budovu odovzdanú do vlastníctva družstva, musí nadobúdateľ túto náhradu družstvu vrátiť.

ŠTVRTÁ ČASŤ
Spoločné ustanovenia

§ 52
Zmluva medzi družstvom a jeho členom alebo iným občanom

Družstvo môže so svojimi členmi alebo inými občanmi uzavrieť zmluvu o spoločnej výrobe alebo inej hospodárskej činnosti, ktorú je družstvo oprávnené vykonávať.

§ 53
Prevod majetku zo štátnych podnikov

Pre prevod majetku, práv a záväzkov štátnych podnikov, ktoré vznikli z bývalých jednotných roľníckych družstiev, ako aj pre prevod organizačných jednotiek štátnych podnikov takto vzniknutých na družstvá, platia ustanovenia zákona o štátnom podniku s tým, že sa takto môže previesť aj majetok, práva a záväzky, s ktorými hospodári organizačná jednotka štátneho podniku; na prevod sa nevyžaduje súhlas zákonodarných zborov a tieto opatrenia sa môžu urobiť aj po 31. decembri 1990.

§ 54
Svojpomocné družstvo poľnohospodárov

(1) Občania, ktorí vykonávajú poľnohospodársku činnosť, môžu založiť v záujme svojho hospodárenia svojpomocné družstvá poľnohospodárov.

(2) Pre tieto družstvá neplatia ustanovenia tohto zákona upravujúce združovanie pozemkov a ustanovenia upravujúce právo družstevného užívania. Ďalšie ustanovenia tohto zákona sa použijú primerane.

(3) Spoločenstvá jednotlivo hospodáriacich roľníkov založené podľa skorších predpisov sa môžu bez likvidácie zmeniť na svojpomocné družstvá poľnohospodárov.

§ 55

(1) Pokiaľ je týmto zákonom v členských a pracovných vzťahoch ustanovená forma právneho úkonu, je právny úkon pri jej nedodržaní neplatný.

(2) Cudzinec alebo osoba bez štátnej príslušnosti môže uzavrieť dohodu o pracovných podmienkach s družstvom po udelení povolenia na pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak.

(3) Dohoda o pracovných podmienkach uzavretá s cudzincom alebo osobou bez štátnej príslušnosti zaniká

a) dňom, ktorým sa má skončiť jeho pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky podľa vykonateľného rozhodnutia o odňatí povolenia na pobyt,

b) dňom, ktorým nadobudol právoplatnosť rozsudok ukladajúci tejto osobe trest vyhostenia z územia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

§ 56

Družstvá, ktoré dosiaľ nemali členské podiely, môžu vo svojich stanovách priznať členom práva, ktoré sa viažu na členské podiely, a to na základe združenej pôdy, ako aj výkonu práce v družstve.

Prechodné ustanovenia

§ 57

(1) Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 15. májom 1990, vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 15. májom 1990 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

(2) Jednotné roľnícke družstvá vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona sú družstvami podľa tohto zákona.

(3) Ustanovenia stanov družstva a ďalších vnútrodružstevných predpisov, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom, sú od účinnosti tohto zákona neplatné. Nové stanovy prijmú družstvá do 31. marca 1991.

(4) Rozhodcovské konania v jednotných roľníckych družstvách začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov.

(5) Na záhradu združenú podľa skorších predpisov, ktorá by nepodliehala združeniu podľa tohto zákona, sa od 15. mája 1990 hľadí, ako by nebola združená, pokiaľ k nej k tomuto dňu má družstvo právo družstevného užívania.

§ 58

Spoločné podniky a kooperačné združenia zriadené podľa skorších právnych predpisov, sú spoločnými podnikmi a združeniami podľa osobitných predpisov[5]) a musia sa uviesť do súladu s týmito predpismi, a to do šiestich mesiacov od účinnosti zákona.

§ 59

Členovi, ktorý do 31. augusta 1990 podá odhlášku z družstva za účelom poľnohospodárskeho využívania svojich pozemkov, ukončí družstvo členstvo a vráti združené pozemky (§ 50 ods. 4) do 14 dní po skončení zberu úrody, aby mohol vykonať jesenné poľné práce.

§ 60

(1) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky upraví nariadením finančné hospodárenie družstiev a iných poľnohospodárskych družstevných organizácií; vláda takisto ustanoví zásady pre rozdelenie majetku a záväzkov pri rozdeľovaní družstva.

(2) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po prerokovaní s Ministerstvom poľnohospodárstva a výživy Českej republiky a Ministerstvom poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky a po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí môže všeobecne záväznými právnymi predpismi upraviť pravidlá pre usmerňovanie prostriedkov na odmeny a mzdy v družstvách a organizáciách pôsobiacich v poľnohospodársko-potravinárskom komplexe.

§ 61
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

a) zákon č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve,

b) § 3 písm. a) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 195/1989 Zb. o zabezpečení pracovníkov pri organizačných zmenách a občanov pred nástupom do zamestnania.

§ 62
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 15. májom 1990.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

1) § 24f zákona č. 103/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Hospodársky zákonník.

2) § 24l a § 24m a nasl. zákona č. 103/1990 Zb.

3) § 421 a 438 až 449 Občianskeho zákonníka.

4) § 95 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka.

5) Hospodársky zákonník.Zákon č. 121/1962 Zb. o hospodárskej arbitráži v znení neskorších predpisov (§ 2a).

6) § 39, § 57 ods. 2 a § 66 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

7) Zákon č. 50/1976 Zb.

8) Pri prenechávaní pozemkov družstvo postupuje primerane podľa zásad ustanovených v § 17 a 18 vyhlášky Ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. 27/1958 Ú. l., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k vládnemu nariadeniu o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.